

Sjeldent bilde: Slik så Maria Kristoffersen ut for åtte år siden. Det er et av de siste bildene mediene har av henne. FOTO: KÅRE HUNSTAD/All Over Press Norw

Bedratt av kvinnen

Hun lyver om at sønnene er døde. I Hirtshals bestilte hun gravplass til dem. Uskyldige menn beskyldes for voldtekt. Maria Kristoffersen (50) er en av Norges mest aktive bedragere.

Publisert: 08.sep. 2007 (02:09) **Oppdatert:** 20.okt. 2011 (08:44)

Den siste søndagen i mars 2006 preker Elise Gaust i Hirtshals kirke i Danmark. Til stede er en kvinne som ikke pleier å være her, og under kirkekaffen etterpå går hun bort til presten. Kvinnen forteller at hun er medlem av en baptistmenighet i Oslo, og det viser seg at hun og Elise kjenner mange av de samme menneskene. Nå har den fremmede kvinnen tatt ut ferie for å besøke en venninne i Hirtshals, som har et svært sykt barn. – Dessverre, sier kvinnen, er hotellet hennes veldig dyrt. For noen priser det er blitt i denne byen!

Den 65 år gamle presten tenker seg om. Kanskje hun kan hjelpe? I eldreboligene hun bor i, har de jo et gjesteværelse de kan leie ut billig. Maria Kristoffersen får tilbud om et rom til 80 kroner natten, for en kort periode. Hun blir i 27 dager.

Tar inn feil leieboer.

Det viser seg å bli en dramatisk måned. Maria forteller at hun har en stor kreftsvulst i hjernen og er svært syk. Fire ganger kjører presten sin nye leietager to mil til Hjørring sykehus. Mens Maria går inn, sitter hun i bilen og venter. Hun har en fornemmelse av at

noe er galt, men klarer ikke sette fingeren på hva det er. Ikke bare er Marias historier troverdige og detaljerte, hun kjenner dessuten mange mennesker i Hirtshals. Maria er til og med i ferd med å kjøpe hus her, forteller hun. Maria har allerede skaffet seg 3000 kroner i hjelp og støtte fra Elises venner.

En dag forteller Maria at sønnen hennes er død. Siden hun skal bosette seg i Hirtshals, vil hun gjerne at han gravlegges her. Maria får de ansatte på kirkekontoret til å grave en grav på kirkegården. Hun er god venn med dem på kirkekontoret. Likevel, da det aldri dukker opp noe lik, er det de som anmelder henne.

Bare dager før har Elise Gaust gitt henne beskjed om at hun må finne seg et annet sted å bo. Maria forsvinner – illsint. Snart begynner telefonen å ringe hjemme hos presten. Hundrevis av ganger, uten at noen sier noe i den andre enden.

Men til Elises venner og kolleger forteller Maria de grusomste ting. Til fastlegen hennes sier hun at Elise er blitt sinnssyk og bør tvangsinnlegges umiddelbart. Det tror han ikke noe særlig på. Men for Elise er det mildt sagt ubehagelig å få høre.

– Maria påvirket meg lenge etter at hun forsvant. Hvis jeg hørte norsk på gaten, fikk jeg frysninger.

Jeg følte meg misbrukt. Krenket. Etter å ha brukt timevis på Maria, var både min integrasjon, mitt privatliv og hjem invadert. Det var en vond tid, som har gjort meg mer mistenksom. Jeg stoler ikke så lett på folk lenger.

Lurt til ekteskap.

Det er slik Elise Gaust husker sitt møte med en av Norges største løgnere. Et møte hun har vitnet om under rettssaken som i august har gått i Oslo tingrett. Kanskje har du lest om Maria i Aftenposten de siste ukene. Da kalte vi henne «Inger». Hun var tiltalt for 30 ulike forhold, og forrige fredag ble hun dømt til tre års fengsel, bl.a. for falsk anmeldelse, grove bedragerier, forsøk på utpressing, ærekrenkelses og hensynsløs opptreden. Det siste året ble gjort betinget med en prøvetid på tre år mot at Maria går til psykoterapeutisk behandling under hele prøvetiden.

På begynnelsen av 1990-tallet ble Maria dømt to ganger i Nedre Romerike forhørsrett for bedrageri og falsk anmeldelse av voldtekt. Under den første rettssaken ba hun om å bli behandlet på mildest mulige måte, og hevdet at hun i oppveksten ble mobbet av en autoritær far. På grunn av ryggproblemer har hun vært uføretrygdet i mange år, og hun har mistet omsorgen for sine to barn. Maria kommer fra et lite sted på Østlandet, men hun har skiftet navn flere ganger og har levd en omflakkende tilværelse.

I Sverige er Maria dømt flere ganger, blant annet for å ha giftet seg med en mann for deretter å lure penger fra hele hans omgangskrets. Etter å ha svindlet flere hoteller i Skagen, fikk hun i 1996 fire års inreiseforbud til Danmark. Da Maria slapp ut av fengsel i Stockholm i 1999, politianmeldte hun en fengselsvokter for seksuell trakassering. Fordi hun har lurt og på det groveste mistenkeliggjort så mange personer over så lang tid, har vi valgt å identifisere henne. For at leserne skal kunne unngå å gå på limpinnen i fremtiden, trykker vi også bilde av henne.

Tar inn feil pasient.

I november 2006 bestiller hun plass på Godthaab rehabiliteringssenter i Bærum under navnet Vigdis Olsen. Før ankomst har hun ringt og fortalt at hun må bort fra en gal mann, og derfor har byttet navn. Nå kaller hun seg ved sitt virkelige navn – Maria Kristoffersen – men gir likevel inntrykk av at det ikke egentlig er det hun heter. På grunn av omstendighetene er det uansett viktig for henne å få være anonym. Ingen må få vite at hun er her.

Den nye gjesten forteller at hun nylig er kreftoperert, men at hun er sykepleier og kan stelle sårene selv. Hun tar lite kontakt med de andre og gjør ikke noe nummer av seg. Men så begynner hun å fortelle ting til de ansatte. Små drypp til den ene, små drypp til den andre. Om at hun er blitt utsatt for seksuelle overgrep i barndommen, og nå er på rømmen fra en kjent, norsk prest, som har vært voldelig mot henne og krevde sex åtte-ni ganger om dagen.

Ifølge dommen fra Oslo tingrett er sannheten at hun akkurat har hatt en opprivende krangel med en prest i Oslo, som hun hadde innledet et forhold til. Ved å lyve på seg en trist livshistorie, har hun i flere uker fått bo gratis hjemme hos ham. Der har hun utnyttet hans medfølelse og forelskelse, og loppet ham for over 30 000 kroner. Da han bryter forholdet, etter å ha blitt lurt til å kjøre henne til kreftsenteret på Ullevål sykehus hver dag, anmelder hun ham for voldtekt og melder døtrene hans til barnevernet.

På Godthaab tar hun stadig oftere kontakt med aktivitetslederen, Inger Karin Aas. Hun snakker lavt og fortrolig, med lukket dør, og gir inntrykk av at hun er en tungsindig sjel som trenger omsorg. Flere ansatte blir etter hvert temmelig oppbrakt over alt denne gjesten har vært utsatt for.

En dag kommer Maria oppfarende ut av en taxi og forteller at hun akkurat har vært på etterkontroll: Kreften har spredd seg. Det er ingenting å gjøre. Resepsjonisten blir så satt ut at hun nærmest legger seg over bordet og gråter med henne. Men plutselig forsvinner Maria uten å betale regningen på 7176 kroner. I stedet sender hun et papir hvor det står at hun er innlagt på sykehus. Kan Godthaab vennligst sende regningen til Postboks 5482, 0308 Oslo?

Da direktør Arild Furuseth endelig fikk tilbake pengene i sommer, var de sendt fra Bredtveit fengsel og sikringsanstalt hvor Maria har sittet i varetekt siden desember i fjor. Selv har han vært vitne i rettssaken mot henne. – I ettertid har jeg tenkt at hun kanskje trengte et skjulested. Hos oss fikk hun i tillegg et miljø for empati og omsorg, sier han. Det samme har Maria funnet i kristne miljøer, som hun ofte har utnyttet. Hun lurte gjerne prester, helsepersonell og advokater, som gjennom yrket sitt er forpliktet til å hjelpe og i

lillegg har taushetsplikt. De ansatte på Godthaab, som brukte tid og krefter på Maria, føler seg skuffet og lurte. Selv skjønnte Furuseth at de var bedratt da han leste om «Inger» i Aftenposten. Da anmeldte han henne. – Jeg synes ikke folk skal få bedra andre uten at det får konsekvenser.

Føler at hun «blir styrt».

Selv ønsker ikke Maria å la seg intervju. Men forsvareren hennes, Sigmund Øien, har snakket mye med henne om hvorfor hun handler som hun gjør. – Vi er begge glade for at vi fikk til en delt løsning i dommen, for hun er veldig motivert for behandling. Tiden i varetekt har gitt henne større selvinnsikt, og hun mener selv at hun trenger hjelp til å komme vekk fra «det som styrer» henne, forteller Øien.

Han mener Maria har en form for anger over at hun straffer folk som er gode mot henne. 50-åringen har et anstrengt forhold til menn, men at hun skal ha anmeldt uskyldige for voldtekt, har hun vanskelig for å forstå. – I en viss grad føler hun seg utnyttet. Hun sier at hun lett havner i situasjoner som utvikler seg til noe annet enn hun hadde tenkt. Siden har hun utnyttet flere av de situasjonene, sier Øien. Advokaten har spurt Maria hva som driver henne, og mener hun kan ha en undertrykt følelse av ikke å bli tatt på alvor. – Hva er din oppfatning av Maria? – Hun er en flink, nevenyttig og ressurssterk dame, med stor evne til å vekke sympati og inngi tillit. Hadde hun blitt helbredet, ville hun hatt mye å bidra med. Men aktor Cecilie Schlösser Møller tror fremdeles ikke på at Maria vil gå i behandling.

– Maria har sonet lange fengselsstraffer før. Også da sa hun at hun ville begynne i behandling, uten å skaffe seg det. I retten ville hun ikke erkjenne at mennene hun anklaget for voldtekt, var uskyldige. Hvis hun ikke mener at det var galt å beskyldte dem for dette, lurer jeg på hva det er hun mener hun trenger behandling for.

Feil dame i bilen.

Tirsdag 28. juli 1992 blir ambulansesjåfør Leif H. Eriksen presentert for en ny dame når han kommer på vakt. En jordmor som skal begynne på Sentralsykehuset i Akershus (SiA), og som skal være hospitant på hans vakt for å lære akuttbehandling utenfor sykehus.

De neste 24 timene tilbringer Leif sammen med en dame som kaller seg Inger Hansen. Hun er åpen, veltalende og utadvendt. Mellom oppdragene sitter de og snakker. Leif stusser ikke da hun forteller at begge sønnene har omkommet på dramatiske måter, synes bare fryktelig synd på henne.

Få dager senere får han et brev fra direktøren på SiA, med beskjed om at han er suspendert med lønn inntil saken er ferdig etterforsket. Bakgrunnen er alvorlige beskyldninger fra Inger Hansen. Ambulansesjåføren aner ikke hva han er beskyldt for. Vet ikke at den nye «jordmoren» har gått til sykehusledelsen og anklaget ham for voldtekt, og at de har satt henne i forbindelse med politiet. Fredag 31. juli 1992 anmelder Inger Marie Nerby, som Maria het den gangen, Leif H. Eriksen for voldtekt, og forsøker å få ham siktet.

Selv må 39-åringen spørre og grave for å få greie på hva han er anmeldt for. Da han omsider får vite at han skal ha voldtatt en kollega inne på oppholdsstuen til Lillestrøm Syketransport under en nattevakt, kjennes det som om han skal kveles. Med ett har han fått et problem han ikke aner hvordan han skal løse. Han vet jo at han ikke har voldtatt noen, men hva om han blir uskyldig dømt? Kona sier hun tror ham og støtter ham fullt ut, men hva tenker hun innerst inne?

7. august slår lokalavisen opp på førstesiden: «Ambulansesjåfør anmeldt for voldtekt» – med bilde av ambulansestasjonen hans. I mange år har Leif hatt ekstrajobb på nødsentralen på Sia. Nå orker ikke kolleger han har kjent i 15 år å snakke med ham, for «dette er så fælt.» Men i Lillestrøm Syketransport, et privat ambulansefirma som har kontrakt med Akershus fylke, er det heldigvis ingen som tror at Leif er en voldtaktsmann. Sjefen hans der starter nærmest en privat etterforskning, og finner etter hvert ut at ganske mange mennesker kan fortelle om svik og bedrag fra denne kvinnen. Etter 14 dager, da politiet har satt press på henne, sprekker hun, og innrømmer at anmeldelsen er falsk. 3. september 1992 blir Inger Marie Nerby dømt for falsk anmeldelse og en rekke bedragerier. Straff: 200 timers samfunnstjeneste og ti måneders fengsel. Året etter dømmes hun igjen. Da viser det seg at hun ikke har gjennomført noe av samfunnstjenesten.

Selv om Leif H. Eriksen hadde fått tilbake jobben sammen med en uforbeholden unnskyldning fra ledelsen ved SiA, kjentes dommen som et nytt slag i ansiktet. – For meg var det en beskjed om at rettsvesenet ikke klarte å stoppe «Inger». Både i Norge, Sverige og Danmark ligger det en rekke trasige skjebner i kjølvannet hennes. Jeg synes synd på det norske samfunnet som ikke klarer å beskytte seg mot en slik person.

Kunnskapsrik.

Under rettssaken fremsto Maria som veltalende og kunnskapsrik. Men når hun fikk kritiske spørsmål, ville hun ikke svare. Hun satt hele tiden vendt bort fra publikum med hånden foran ansiktet, som om hun syntes det var ubehagelig å være der med alle vitnene.

Psykiater Pål Abrahamsen, rettspsykiatrisk sakkyndig i straffesaker og familiesaker, kjenner igjen flere trekk når han hører Marias merittliste. Han understreker at han uttaler seg på generelt grunnlag. – Det handler kort sagt om mennesker uten evne eller vilje til å

tenke langsiktig. Kun kortsiktig gevinst er interessant. Disse menneskene har gjerne dyssosiale personlighetsforstyrrelser. En av dem er psykopati, som nå er blitt en vitenskapelig kategori og ikke lengre et skjellsord. Psykopater er ofte grandiose, sjarmerende, løgnaktige og mangler empati, sier Abrahamsen. Psykopati er å betrakte som en modningsforstyrrelse. Deres virkelighetsforståelse er amputert. Dermed ikke sagt at de er ressursvake, aldeles ikke, men de mangler evnen eller viljen til å se langsiktige konsekvenser av sine handlinger. Behandling kan være vanskelig, for vedkommende føler seg gjerne ikke syk. Ofte har de en tendens til å gjenta straffbare handlinger. – Hva ønsker de å oppnå? – Som oftest materiell gevinst, men noen ganger også omsorg på falsk grunnlag.

Tar inn feil kunde.

20. desember 2005 er bordene i 3. etasje hos Brasserie France i Oslo dekket til fest. Damasken er strøket, stoffserviettene brettet, lysene tent og aperitiffen skjenket i. Her skal det feires 50-års dag for 45 gjester, ikke noe overdådig, men hjemmekoselig og personlig. To kelnerer og et par ekstravakter står parat til å ta imot gjestene. På kjøkkenet damper grønnsakene, og i kjøleren står en diger bløtkake. Fem dager tidligere fikk kokk og medeier Knut Brottveit besøk av en hyggelig og velkledd dame. Damen forteller at hun jobber i Forsvaret. Det stemmer bra med den korte frisyren og den litt standhaftige fremtoningen. Denne høsten har både hun og mannen fylt 50, forteller hun. Og siden familien fra Danmark kommer på besøk oppunder jul, har de funnet ut at det passer bra å feire det nå. Her, på restauranten.

I nærmere halvannen time blir Maria Kristoffersen behandlet som en potensielt god kunde. Hun bestemmer seg for andeconfit, husets desserttallerken med crème brullee, samt hjemmebakert Karl Johanskake. Sammen med Knut smaker hun seg frem til en vin hun liker. Knut Brottveit får hennes signatur, postadresse og telefonnummer på en skriftlig bekreftelse. Og to dager før bursdagsmiddagen får han en telefon der Maria bekrefter bestillingen. Faktisk er det så mange som har sagt ja at de kan dekke til fem fler enn de ble enige om!

Derfor reagerer han ikke da han ikke får tak i Maria samme dag som selskapet skal være. Han bare ønsker henne og gjestene hennes hjertelig velkommen på det han tror er svareren hennes. Det viser seg å være svareren til en helt tilfeldig person. Adressen han har fått er til en postboks på Majorstuen. Og klokken 18.00, da gjestene skal ankomme, er det ingen som dukker opp. Halvannen time senere må personalet innse at noe er riv ruskende galt. Den kvelden selges det noen ekstra porsjoner med andeconfit hos Brasserie France, og på personalet vanker det bløtkake. Men mye dyr og deilig mat går rett i søpla. Slik oppsummerer Knut Brottveit sin erfaring med Maria. Restauranteieren er en av dem som har anmeldt henne for bedrageri. Han er sint, men samtidig litt flau.

– Jeg vet at jeg ikke kan lastes for å ha trodd på henne, likevel kjennes det litt pinlig å ha gått på limpinnen. Som om det var jeg som ble tatt med buksa nede. Men etter at vi sto frem med dette, har jeg hørt fra både frisører og andre restauranter som er blitt lurt av henne, forteller han.

Bare meningsløst.

Selv om Maria nå er dømt til å betale Brasserie France drøyt 33 000 kroner i erstatning, regner ikke Knut med å få igjen pengene han tapte den kvelden. Det var ille å bli lurt, men det aller verste – synes han – er at Maria utsatte restauranten hans for så mye ekstraarbeid i en travel førjulstid, uten at noen fikk noen igjen for det. – Hadde hun enda trommet sammen 45 mennesker og siden ikke gjort opp for seg! Da hadde noen i alle fall fått en hyggelig opplevelse her. Nå ble alt bare meningsløst.

Relaterte bilder

Her i Hirtshals bestilte hun gravplass til sine sønner. FOTO: Henning Bagger

BLE FAGFORENINGSMANN:
Ambulansesjåføren Leif H. Eriksen ble på falskt grunnlag anmeldt for voldtekt av Maria i 1992 og ble suspendert fra jobben. FOTO: Berg-Jacobsen Jon-Are